

นโยบายที่ ๓

การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

กระทรวงศึกษาธิการได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้วางแผนยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทำหน้าที่วางแผนดำเนินการและรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ๑๐ ชุดลงไปในระดับพื้นที่ เพื่อร่วมดำเนินการภายใต้ ๔ กลยุทธ์ คือ ๑) ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพเสมอภาค และยุติธรรม ๒) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับ ทุกกลุ่ม และทุกประเภท ๓) พัฒนาระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ๔) พัฒนาระบบการสนับสนุนการจัดการศึกษา และ ๓ มาตรการ คือ ประกันโอกาส ประกันคุณภาพ และประกันประสิทธิภาพ นั้น

จากการติดตามผลการดำเนินงานในสถานที่และสภาพจริงเพื่อความเป็นธรรมในสังคมตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีผลการดำเนินงานลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระยะที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการอย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน ดังนี้

- **มาตรการประกันโอกาส มาตรการประกันคุณภาพ และมาตรการประกันสิทธิภาพ** ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่โรงเรียนต่างๆ รวม ๓ หมื่นกว่าโรงเรียน ทั้งค่าจัดการเรียนการสอน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ค่าหนังสือเรียน ตลอดจนค่าเสื้อผ้า ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์รวม ๗,๒๔,๑๖๖ คน จำแนกเป็นรายสังกัดได้ ๓ ส่วน คือ ๑) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๐,๖๓๘ โรงเรียน นักเรียน ๔,๙๑๒,๖๗๘ คน ๒) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๔๒๘ โรงเรียน นักเรียน ๔๒๒,๑๑๗ คน ๓) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน ๗๗๓ โรงเรียน นักเรียน ๒,๒๖๔,๘๙๑ คน

- **การรับรองความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู** ซึ่งสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ดำเนินการรับรองความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู รวมทั้งรับรองความรู้ในการเข้าสู่วิชาชีพด้วย

- **การให้ทุนการศึกษา** โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

- **โครงการบรรณสัญจร (Book Voyage) ๒๕๕๙** จากการที่สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เปิดเผยผลการสำรวจปี ๒๕๕๘ พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป ใช้เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านนอกรเวลาเรียนนอกรเวลาทำงาน อยู่ที่ ๖๖ นาทีต่อวัน สำหรับกลุ่มเยาวชนใช้เวลาอ่านประมาณ ๙๔ นาทีต่อวัน สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุใช้เวลาเฉลี่ย ๔๔ นาทีต่อวัน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคน

ทุกช่วงวัย โดยมีจุดเน้นให้เกิดชุมชนรักการอ่านขึ้น ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการดำเนินโครงการบรรณสัญจรเพื่อรับบริจาคหนังสือจากประชาชน ส่งไปยังแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่จำนวนทั้งสิ้น ๒๖,๘๓๕ แห่ง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนนอกจากนี้ สำนักงาน กศน. ได้จัดตั้งบ้านหนังสือชุมชน ประมาณ ๑๘,๕๐๐ แห่ง โดยบ้านหนังสือเกิดขึ้นจากความร่วมมือของคนในชุมชนร่วมกันเสียสละพื้นที่บางส่วนของบ้านตน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสเข้าไปใช้บริการอ่านหนังสือ อีกทั้งเป็นสถานที่พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน บ้านหนังสือชุมชนจึงถือเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการอ่านระดับหมู่บ้านและครัวเรือน

เนื่องจากบ้านหนังสือชุมชนไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนค่าจัดซื้อหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้ที่ประชาชนต้องการ ซึ่งถือว่าเป็นข่าวสารข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประชาชนทั่วไปมีโอกาสเข้าถึงได้ง่ายในวิถีชีวิตของคนในสังคมเมือง ดังนั้นความต้องการหนังสือและสื่อยังมีความจำเป็นอยู่มากในสังคมชนบท และในถิ่นทุรกันดาร จึงเป็นที่มาของการทำโครงการบรรณสัญจร เพื่อระดมหนังสือและสื่อให้ถึงมือประชาชน เพื่อให้คนที่มีโอกาสที่ดีกว่า ได้ส่งมอบหนังสือให้แก่บ้านหนังสือชุมชน หรืออาจบริจาคเป็นเงินเพื่อจัดหาหนังสือ โดยเลือกที่จะสนับสนุนได้ที่เว็บไซต์ บ้านหนังสือชุมชน <http://www.nfe.go.th/cbh> หรือบริจาคได้ทาง สำนักงาน กศน.ทุกแห่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ สามารถระดมหนังสือบริจาคได้ประมาณ ๔,๕๔๕,๓๐๗ เล่ม คิดเป็นมูลค่า ๑๘๘,๐๖๖,๖๕๔ บาท

๒. พัฒนาคูณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก

- การปรับบทบาทภารกิจของ กศน. ตำบล ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและบริบทของพื้นที่ ตลอดจนรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนมากขึ้น ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ๔ ศูนย์เรียนรู้ประกอบด้วย

- ๑) ศูนย์เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล เป็นศูนย์กลางการส่งเสริม จัดกระบวนการเรียนรู้ และหน่วยประสานงานแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภายในชุมชน ดำเนินงานร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

- ๒) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยประจำตำบล เพื่อสร้างการเรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยเฉพาะสิทธิและหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตย บูรณาการความร่วมมือกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และภาคประชาสังคม

- ๓) ศูนย์ดิจิทัลชุมชน ซึ่งบริหารจัดการฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับ กศน. และชุมชน เพื่อให้มีความรู้และรับรู้ที่เท่าทัน ปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคดิจิทัล

- ๔) ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา โดยยึดชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน โดย กศน.ตำบล มีบทบาทเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวก

- การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์การศึกษาในศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ มีทำหน้าที่ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ สังคมเคราะห์

ความต้องการ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ แนวทางการจัดตั้งและการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดตั้ง ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ จัดทำมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ เพื่อการรับรอง หรือเพิกถอนการรับรอง และมติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ สามารถสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

➤ เห็นชอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ พ.ศ. เพื่อเปิดโอกาสและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันทางสังคมอื่น ที่มีความพร้อม เป็นผู้จัดการศึกษาในรูปแบบ “ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ” ได้ โดยได้รับสิทธิประโยชน์ ด้านเงินอุดหนุน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรเอกชนอื่น สำหรับผู้จัดการศึกษาที่ประสงค์จะจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ จะต้องยื่นคำขอ และแผนการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการระดับจังหวัด โดยระบุรายการ ที่จะขอ คือ ชื่อศูนย์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของศูนย์ ที่ตั้ง รูปแบบจัดการศึกษา ระดับการศึกษาที่จัดกรณีที่เป็น การศึกษานอกระบบ หลักสูตร ระบบการประเมินคุณภาพ รายชื่อและคุณสมบัติของบุคลากรของศูนย์ และข้อกำหนด เกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ทั้งนี้ ในส่วนขององค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการ อย่างน้อยประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ผู้จัดการศึกษาหรือผู้แทน ผู้แทนผู้ปกครองของคนพิการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารและจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ให้เหมาะสม กับสภาพผู้เรียนและสอดคล้องกับนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน กำกับและดูแลระบบการประเมินคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

➤ เห็นชอบแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จำนวนทั้งสิ้น ๒๐๗,๐๔๑,๓๗๙ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสองส่วน คือ

❖ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนโครงการหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จำนวน ๑๙๘,๐๔๕,๘๓๙ บาท ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มโอกาสให้คนพิการได้รับบริการทางการศึกษา ๑๖,๙๙๘,๗๐๐ บาท คิดเป็น ๘.๕๘ % ของค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนโครงการ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้เหมาะสมสำหรับคนพิการ ๑๓,๐๒๓,๙๕๐ บาท คิดเป็น ๖.๕๘ %

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ ๙๔,๘๓๑,๐๑๖ บาท ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ได้รับมากที่สุด คิดเป็น ๔๗.๘๘ %

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้สำหรับคนพิการ ๔๗,๐๒๐,๕๔๑ บาท คิดเป็น ๒๓.๓๔ %

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ๑๔,๖๑๓,๗๒๒ บาท คิดเป็น ๗.๓๘ %

- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาระบบการบริหารและกลไกในการจัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการ ๑๑,๕๕๗,๙๐๐ บาท คิดเป็น ๕.๘๓ % โดยมีคนพิการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา ๕๐,๐๓๐ คน
บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ๑๖,๐๖๔ คน และจำนวนผู้ปกครองคนพิการที่ได้รับการส่งเสริม
และพัฒนา ๑๐,๔๙๗ คน

❖ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการตามแผนดำเนินงาน

- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ ระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ
จำนวน ๘,๙๙๕,๕๔๐ บาท นอกจากนี้ ที่ประชุมรับทราบสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนา
การศึกษาสำหรับคนพิการ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีสินทรัพย์กองทุนรวมทั้งสิ้น ๒๓๔,๑๖๗,๙๒๒.๒๙ บาท

➤ เตรียมการดำเนินการให้ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เป็นปีแห่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการอย่างยั่งยืนในการบริหารจัดการศึกษา
แก่เด็กพิการทุกช่วงวัย ตั้งแต่ ๐ - ๓ ปี เด็กปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - มัธยมศึกษาปีที่ ๓)
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษาปีที่ ๖) และอุดมศึกษา

➤ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเงินอุดหนุนทางการศึกษาให้กับสถาบันอุดมศึกษา
สำหรับนิสิต นักศึกษาพิการในระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี จำนวน ๑,๐๗๗ คน พัฒนาระบบบริการ
สำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคน
พิการในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนกว่า ๓๐๐ คน โดยจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรภาษามือสำหรับเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงานให้บริการนักศึกษาพิการทางการได้ยิน โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพิการทางออทิสติก และโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จำนวน ๔ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสำหรับผู้บริหาร หลักสูตร
สำหรับคณาจารย์ผู้สอน หลักสูตรสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)
จัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการ (DSS Center) จำนวน ๓๕ ศูนย์

➤ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศล/ด้อยโอกาส ๓๘๔,๙๙๕ คน และนักเรียนโรงเรียนการศึกษาพิเศษและ
นักเรียนพิการในโรงเรียนเรียนร่วม ๔,๕๙๘ คน สนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนพิเศษครูที่สอนนักเรียน
พิการในโรงเรียนเอกชนคนละ ๒,๐๐๐ บาท/เดือน ๑๓๗ คน และสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ
ให้กับนักเรียนพิการในโรงเรียนเอกชน ๖๘๖ คน

๓. การดำเนินงานโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างโอกาสทางการศึกษา
ในการลดความเหลื่อมล้ำของทางสังคม โดยสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทั้งในประเทศ
และต่างประเทศแก่นักเรียน นักศึกษาไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาให้ได้เรียนรู้ความก้าวหน้า
ทางวิทยาการ ภาษาต่างประเทศ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นโดยนำความรู้และความเชี่ยวชาญของต่างประเทศ
ที่ไปศึกษาที่หลากหลาย และเป็นสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และทิศทางการพัฒนา
ประเทศ ซึ่งถือเป็นการลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์ที่จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศไทยในระยะยาวและยั่งยืน สำหรับผลการดำเนินงานโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘
มีผู้เข้าร่วมโครงการ รวม ๔ รุ่น จำนวน ๓,๐๙๓ คน มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน ๒ รุ่น แบ่งเป็นรุ่นที่ ๑
จำนวน ๙๒๑ คน รุ่นที่ ๒ จำนวน ๙๑๕ คน โดยกลับมาทำงาน ๑) ภาคเอกชน ร้อยละ ๗๓.๗ ๒) รัฐบาล
ร้อยละ ๑๑.๙๓ ๓) ศึกษาต่อ ร้อยละ ๑๐.๗๓ ๔) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ ๑.๔ และ ๕) รัฐวิสาหกิจ

ร้อยละ ๑.๒ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษากลับในประเทศและต่างประเทศ จำนวน ๑,๒๕๗ คน แบ่งออกเป็นรุ่นที่ ๓ จำนวน ๖๘๙ คน และรุ่นที่ ๔ จำนวน ๕๖๘ คน และจากการศึกษาวิจัยเพื่อติดตาม ประเมินผลความสำเร็จโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า เป็นโครงการที่มีประโยชน์ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของผู้ด้อยโอกาส และผู้ที่มีฐานะยากจนให้เข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ

สำหรับรุ่นที่ ๕ จากการประชุมคณะกรรมการโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน (One District One Scholarship : ODOS) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้หารือแนวทางการดำเนินงานโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน รุ่นที่ ๕ โดยได้พิจารณาถึงการปรับหลักเกณฑ์การรับทุนจากเดิมที่จะต้องไป ศึกษาเฉพาะประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่หลักเกณฑ์ใหม่ผู้รับทุนสามารถศึกษาต่อในประเทศที่ใช้ ภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้จะให้นำผลคะแนนจากการสอบคัดเลือกประเภทข้อเขียนในรายวิชาภาษาอังกฤษมาใช้ เป็นเกณฑ์การคัดเลือกด้วย โดยผู้รับทุนที่มีคะแนนเฉลี่ยข้อเขียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และมีคะแนนสอบ ภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ จะมีสิทธิเลือกศึกษาต่อต่างประเทศ ตามประเทศและสาขาวิชา ที่คณะกรรมการกำหนด นอกจากนี้ยังได้กำหนดระยะเวลาให้ผู้รับทุนจะต้องศึกษาตามหลักสูตรต่างๆ ให้จบ ภายใน ๗ ปี และกำหนดให้มีการชดใช้ทุนไว้ด้วย คือ ต้องกลับมาประกอบอาชีพเท่ากับระยะเวลาที่รับทุนศึกษาต่อ โดยสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือหากจะประกอบอาชีพในต่างประเทศจะต้อง เป็นองค์กรหรือผู้ประกอบการของไทย หากไม่ปฏิบัติตามสัญญา ผู้รับทุนจะต้องชดใช้ทุนตามจำนวนทุนที่จ่ายไป พร้อมอัตราดอกเบี้ยทั้งหมด สำหรับคุณสมบัติของผู้สมัครรับทุนรุ่นที่ ๕ ที่ประชุมได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้สมัคร เช่น ต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่า ผู้สมัครจะต้องไม่เป็นผู้ที่ได้รับ ทุนการศึกษาอื่นในระดับปริญญาตรี ครอบครัวมีรายได้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี และจะต้องมีชื่ออยู่ใน สถานศึกษาเดียวกับที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยให้ผู้นำชุมชนรับรอง ว่าผู้สมัครได้อยู่ในพื้นที่ นั้นจริง เป็นต้น ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอหลักการและเหตุผลจากการประชุมในครั้งนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาระบบการศึกษาหรือซูเปอร์บอร์ดด้านการศึกษา ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้พิจารณาต่อไป